

[Villemoes.]

Vareudvekslinger kan finde Sted, ogsaa naar de formidles ved privat Initiativ; men jeg har, som sagt, set en Række Besværinger fra Firmaer, som føler sig brøstholdne over den Maade, disse faa Ord er blevet praktiseret paa. Den højterede Handelsminister har omtalt dette Forhold, og jeg erkender, at i vanskelige Tider og under en Ordning som den bestaaende vil der altid kunne fremkomme saavel berettigede som uberettigede Klager. Jeg er heller ikke i mindste Tvivl om, at det private Initiativs Udfoldelse under de foreliggende Forhold ofte kan komme i en vis Interessekonflikt med de Aftaler, Handelsoverenskomster o. s. v., som træffes af Regeringen. Det vilde imidlertid være ønskeligt, om Tingene kunde lægges saaledes til Rette, at Vareudvekslingen blev til Gavn for *hele* vort Samfund, og jeg er endnu ikke blevet saa autoritetstro, at jeg ikke mener, der skulde kunne iværksættes private Vareudvekslinger og Kompensationsforretninger paa en saadan Maade, at det netop kunde være til Gavn for alle. Jeg erkender, at disse private Vareudvekslinger for at være berettigede maa have Interesse ikke alene for den enkelte Importør og Eksportør, men jeg mener tillige, at det private Firma, som lægger sig i Selen paa dette Omraade, ogsaa maa have nogen Mulighed for at høste, efter at det har saaet paa Marker, eller rettere: Markeder, der maaske er nye for vort Land.

Grossist-Sammenslutningen af 1930 skriver den 21. November om dette Forhold, idet man refererer til den Afspærringspolitik, som vi er inde under:

„Man maa . . . gaa ud fra, at Kontorets Hovedopgave skal være den at faa de flest mulige Eksportvarer afsat.

Som et Middel til at fremme Eksporten ved Hjælp af Importen og bryde Afspærringerne har flere Lande begyndt at interessere sig mere for Kompensationsforretninger, der gaar ud paa at fremme Vareudvekslingen gennem det private Initiativ.“

Skrivelsen slutter med følgende Ord, som jeg vil gøre til mine i enhver Retning:

„Kompensationsforretninger er naturligvis kun en Nødhjælp under den nuværende Situation, men en Nødhjælp, der bringer saavel Import- som Eksportlandet en Fordel. Handelen vil faa rigelig Brug for sit Initiativ, og i disse Forretninger vil ikke alene de gamle Firmaer kunne deltage, men her er et Omraade, hvor ogsaa unge Handelsfolk og nye Firmaer vil kunne finde et Virkefelt.“

Danmark havde en overvættets stor Import i Aarene efter Krigen. For 1919 og 1920 er Importen opgjort til 5 848,8 Mill. Kr. Samtidig havde vi en Eksport til en Værdi af 2 969,6 Mill. Kr. Der var altsaa en Merimport paa 2 879,2 Mill. Kr. eller henimod 3 Milliarder Kroner. Fra dette Underskud paa Handelsbalancen, som man i daglig Tale kalder det, maa dog trækkes de saakaldte usynlige Indtægter fra Skibsfarten etc., etc. Denne store Difference fremkom som Følge af rent ud sagt fejlslagne Spekulationsforretninger. Man troede paa det Tidspunkt, at Danmark vilde kunne faa en Opblomstring saavel kommercielt som industrielt som Følge af vor neutrale Stilling under Krigen. Men man maa huske, at saadan som det var dengang, er det ikke i Dag. Dengang havde alt i de store Lande været indstillet paa Krig, den normale Produktion var næsten gaaet i Staa. Nu ser det helt anderledes ud end dengang, da havde man tomme Lagre, nu har man Vareoverflod overalt. Nu ser vi, at man ikke kan faa denne Vareoverflod ordentlig fordelt, vi ser, at man maa brænde forskellige store Artikler rundt om i Landene, for at der dog kan sælges en vis Part af Produktionen til en rimelig Pris. Jeg tror, at den fornuftige Købmand, der i Dag og i Fremtiden frit fik Lov til at foretage sine Vareindkøb, vilde forstaa at disponere paa den eneste rigtige Maade. Han vilde ikke købe mere, end han kunde sælge, og navnlig ikke mere, end han var i Stand til at betale. Det er mange Gange netop Restriktionerne, der skaber den unaturlige Efterspørgsel, fordi en Valutaattest for visse Varegrupper har en indre kontant Værdi. En rimelig forøget Import anser jeg for ufarlig. Jeg ved bestemt, at uden Import vil vi heller ikke kunne faa Eksport, det behøver man ikke at være Nationaløkonom for at indse, men jeg synes, at Handelsministeren ikke tillægger dette tilstrækkelig Betydning. Vi kan ikke ved forøget indenlandsk Industriproduktion vente at blive i Stand til at sælge vore Eksportvarer; ogsaa af den Grund er den store Importbegrænsning, som nu praktiseres, en Fare.

Grosserer-Societetets Komité skriver den 22. November,

„at de sidste Maaneders Eksportforhold har vakt Betænkeligheder hos Valutaordningens Administration med Hensyn til den fortsatte Udvidelse af den bestaaende Industri og en Opstaaen af nye Virksomheder, idet denne stærke Selvforsyningspolitik ikke kan forenes med de Forpligtelser, som Vedligeholdelse